

Cijenjeni čitatelji,

Hrvatska udruga za disleksiju postoji od 1992. g. i prvi joj je predsjednik dr. sc. Ljerka Pašiček. Ovaj broj je posvećen 14. godišnjici, i u njemu se mogu naći sve aktivnosti do današnjeg dana. Na skupštini održanoj 27. travnja 2006.g. Nada Lovrić proglašena je počasnim članom, jer je jedna od osnivača udruge i zaslužna je da smo 1992. g. primljeni u European Dyslexia Association.

Postignuća HUD-a:

- edukacija populacije kroz Okrugli stol, Savjetovanja, seminare, predavanja, izložbe
- publikacije
- članci
- djelovanje na institucije i zakonsko uređenje problematike
- projekti
- suradnja s drugim udrugama
- međunarodna suradnja
- članstvo

Educiramo i djelujemo na odgajatelje, učitelje, roditelje i cijelu populaciju

- **Okrugli stol** u Zagrebu i Karlovcu; - 1.okrugli stol za osobe s posebnim potrebama i 2. okrugli stol s temom Pismenost i čitanje u javnim knjižnicama i građa lagana za čitanje, organiziran s HKD-om, skupinom za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama;
- Gradski ured za zdravstvo, rad i socijalnu skrb i Gradski ured za obrazovanje i šport Okrugli stol na temu Disleksija u djece školske dobi. Izlagali su profesori Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, predstavnici Poliklinike SUVAG i Hrvatske udruge za disleksiju.
- Savjetovanja od 1999 g. dva puta godišnje, kontinuirano već 15 puta; jedanput u Karlovcu
- **Seminari** - dvodnevni- na županijskom nivou u OŠ Vjenceslava Novaka i OŠ Marija Jurić Zagorka; u Koprivnici - dva puta, Križevcima, Đurđevcu; u Krapinsko-zagorskoj županiji u Zlatar Bistrici;
- sa HKD-om za knjižničare u narodnim knjižnicama u RH i knjižničare u školskim knjižnicama i voditelje županijskih matičnih službi u RH, sa ciljem organiziranja igraonica za djecu s teškoćama čitanja i pisanja
- u Dubrovniku trodnevni seminar

- **Predavanje** na Školi narodnog zdravlja Andrije Štampara za postdiplomce, liječnike školske medicine
- **Edukacija** (predavanje i radionice) održane u Zagrebu: Stručni aktiv učitelja hrvatskog jezika u osnovnim školama Zagreba; Stručni aktiv OŠ Frana Krste Frankopana za učitelje razredne nastave s područja Peščenice i Trnja; Stručni aktiv osnovne škole A.G. Matoša- za učitelje, a drugi puta Stručni aktiv za predmetne nastavnike: OŠ Ivana Gorana Kovačića, OŠ Jure Kaštelana, OŠ Marije Jurić Zagorke, OŠ Davorin Trstenjak, OŠ Julije Klovića, OŠ Augusta Harambašića, OŠ Medvedgrad, OŠ Marina Držića, OŠ Matija Gubca, OŠ Ljudevita Gaja- Zaprešić, DV Sesvete, DV Malešnica, DV Šumska jagoda.
- Izvan Zagreba; OŠ Suhopolje- učiteljsko vijeće; Centar za odgoj i obrazovanje djece i mladeži- Karlovac- aktiv stručnih suradnika u karlovačkoj županiji; OŠ Janka Leskovara- Pregrada- za učitelje i nastavnike, a drugi puta za vijeće županija za engleski jezik; Češka OŠ Daruvar- županijsko vijeće razrednih vijeća; OŠ Braće Radić- Koprivnica, o izradi prilagođenog programa u nastavi engleskog jezika; Prva OŠ Vrbovec; OŠ Donja Stubica; OŠ Čakovec; OŠ Matije Gubca- Gornja Stubica.
- **Izložbe** posvećene disleksiji u Zagrebu: u knjižnici Marina Držića-na više lokacija i Špansko- Vladimira Nazora.
- Izvan Zagreba u Pregradi, Zaboku, Koprivnici,
- Za **knjižničare** su održana predavanja u Puli, Šibeniku, Gospiću, Osijeku, Bjelovaru, Karlovcu i Rijeci

na drugim skupovima o disleksiji: Hotel Opera Edukativni multimedijски Centar-festival 2002, obilježavanje 75. obljetnice Škole narodnog zdravlja Andrije Štampara i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje učestvujemo u kategoriji: web stranice, Biltena i CD-a i u toj kategoriji smo jedini; 2. tjedan mozga 2003. godine; 34. skupštini HKD-a u Šibeniku- sa posterom o HUD-u.

Promotori smo ili aktivni sudionici u upoznavanju knjiga: Dar disleksije- Ronalda D. Davisa i Eldona M. Brauna urednice Ines Galić- Jušić; Matematika bez suza- pripremila Ilona Posokhova prema bilješkama Mahesha Sharma; 100 godina disleksije- T.R. Miles i Elaine Miles; Govor između lijeve i desne hemisfere- Vesne Mindler; Komunikacijska komponenta u višejezičnoj sredini- Tempus; Dijete s teškoćama u učenju- Ines Galić- Jušić; Jednorozci su stvarni: pristup učenju desnom hemisferom mozga- Barbare Meister

publikacije: 510 komada CD-a distribuirano po RH; stranica www.hud.hr postoji od 2002.g. i prijavljena je na sve svjetske pretraživače (Google, Yahoo, Altavista) i na domaće([www](http://www.hr), hr, Cross), te na važnije portale u Hrvatskoj (Hinet, Iskon). To znači da je stranicu lagano naći i bez adrese, na temelju upisane bilo koje ključne riječi (disleksija, disgrafija, diskalkulija). Kratak opis i slika stranice izašla je na portalima Vidi i Pchp. Na stranicu smo stavili FORUM i do sada primili 69 pisama; već 8.g. tiskamo dva puta godišnje Bilten (od početka ga šaljemo Udrugama koje se bave istom problematikom u Njemačkoj, Austriji, Engleskoj, Cipru, Poljskoj, Sloveniji - Ljubljani i Portorožu, Makedoniji, BiH);

članci o disleksiji:

2000 g.

- veljača VAŠE ZDRAVLJE br. 10 - Ljevaci su bolji matematičari (mg. ph. Davorka Miletić, Oktal- Farma Split)

- VEČERNJI LIST- Kad je slovo bilo školjka - Kratka povijest pisanja
mr. sc. Davorka Miletić
DOKTOR U KUĆI - DISLEKSIJA Ne okrivljajte dijete što teško čita i
ružno piše (Ivana Sabol - psiholog)
ELITE - Tom Cruise - Zbog disleksije postao perfekcionista! Raymond
E. Wilkins
- lipanj VEČERNJI LIST - Djeca se boje govoriti i pisati; a od čitanja odustaju
(Lucija Puljak)
- rujan VEČERNJI LIST - Da bojazni bude manje, a radosti više (Dragica
Smlatić, učiteljica OŠ Augusta Harambašića Zgb)
LADY br. 16 - Kako djecu naučiti čitati
- U magičnom svijetu abecede
- listopad LADY br. 17 - Disleksija, tu oko nas (Jadranka Bjelica)
Lokalni tjedni list - Veza između LTL-a i logopeda (mr. sc. Vesna
Tokić)
- studeni Zagrebački lokalni tjednik - Kada dijete treba pomoć logopeda? (mr. sc.
Vesna Tokić)
- prosinac ŠKOLSKE NOVINE, br. 41-42- Pravo na dobro čitanje -Europski
pogled na pismenost (Maja Flego)
JUTARNJI LIST - Svaki deseti školarac ima teškoća s čitanjem i
pisanjem (Elma Katana)
- 2001 g.
- svibanj MILA br. 657 - Muke u školi
MILA br. 660 - Kako preživjeti kraj školske godine? (Branka Horvat
Anić)
- Zar još ne zna ni čitati ni pisati? (Kata Pranić)
- listopad ŠKOLSKE NOVINE br.34 - Disleksija / Talent u pozadini
- Nesposobnost učenja (Iz knjige Dar disleksije)
- studeni VEČERNJI LIST Uhvaćeno u mreži (pohvala za naše web stranice)
- prosinac VEČERNJI LIST: WWW.HUD.HR (o našoj web stranici)
MATEMATIKA I ŠKOLA - Diskalkulija (časopis za nastavu matem.,
br.12)
- 2002 g.
- siječanj VEČERNJI LIST - Pružiti priliku za uspjeh (Maja Matković)
PCCHIP, Magazin za digitalno doba, br.80 - Vijesti-Hrvatska udruga za
disleksiju
JUTARNJI LIST - Srednjoškolci idu na tečaj nepismenosti
(Gospodarska škola u Križevcima uvela dopunsku nastavu čitanja i
pisanja)
- veljača VAŠE ZDRAVLJE – Zaostajanje djece u čitanju i pisanju (Nataša
Šunjić)
- ožujak VEČERNJI LIST/Karlovačko izdanje - Zbog čitanja u zatvor
- svibanj JUTARNJI LIST - Nijemci ništa ne znaju o našem školstvu (Ivana
Kalodjera- Brkić)
- lipanj VEČERNJI LIST - Semafor 0-24 – Izložba o disleksiji (T. Or.)
- rujan ŠKOLSKE NOVINE br. 29 - Čitanje u zrcalu (Magdalena Bijelić)
- listopad JUTARNJI LIST - Princeza Viktorija priznala disleksiju (M. M.)

- prosinac JUTARNJI LIST - Emocionalna inteligencija za uspjeh važnija od visokog IQ-a (Tanja Tolić)
 PROFIL AKADEMIJA - Što je disleksija ? (Ines Galić –Jušić)
 NOVI LIST - U 805 hrvatskih škola zaposleno 70 logopeda (Marija Crnjak)
 MOJA TAJNA - Moja je Ana svladala disleksiju i bit će medicinska sestra (Ljiljana P.)
2003. g.
- veljača MILA - Teško uči a nije lijeno ni zločesto (Tamara Vrančić Sokač)
- ožujak DUBROVAČKI LIST -Predavanja i radionice za roditelje i pedagoge (Marko Giljača)
 SLOBODNA DALMACIJA - Mališanima pomoć u čitanju i pisanju (Marko Giljača)
 DUBROVAČKI VJESNIK - Seminar o teškoćama čitanja i pisanja- disleksiji i disgrafiji
- travanj DUBROVAČKI LIST - Poremećaj je važno otkriti u najranijoj dobi djeteta (Dragica Lambeta)
- travanj JUTARNJI LIST - Roditelji i djeca s posebnim potrebama (spomenute naše web stranice)
- svibanj PROFIL AKADEMIJA - Diskalkulija i akalkulija (našli smo na internetu)
- lipanj JUTARNJI LIST - Disleksija-kad dijete ne zna čitati (Lena Jelić)
- kolovoz TENA EXTRA - 10 testova- Je li spremno za školu? (osmislile mr. sc. S. Jelčić- Jakšić i Sanja Sablić)
- listopad GLORIA - Najljepša gusarica (Sanja Mlinar)
- studeni PROFIL AKADEMIJA - Što je poremećaj/ hiperaktivni poremećaj (našli na internetu)
- studeni VEČERNJI LIST - Seminar o disleksiji (Me. K.)
- studeni VEČERNJI LIST - Silabus (Marija Kapilele)
- studeni VEČERNJI LIST - Dodirom je najlakše naučiti slova- Obzor
- 2004g.
- veljača VEČERNJI LIST - Disleksija izvor teškoća i nadarenosti (Ivana Vodogažes)
- ožujak PROFIL AKADEMIJA - Specifične teškoće u čitanju- disleksija (Sandra Brezec, OŠ Bistra)
- travanj PROFIL AKADEMIJA - Disleksija i disgrafija- teškoće čitanja i pisanja
- svibanj VAŠE ZDRAVLJE - Zajedničkim naporima do cilja - Kada kod logopeda? (mr.sc. Nataša Šunić)
- prosinac VAŠE ZDRAVLJE - Može li se iskorijeniti disleksija? (mr.sc. Nataša Šunić)
2005. g.
- ožujak VEČERNJI LIST - Disleksija nije bolest, već poremećaj (Tea Romić)
- svibanj VJESNIK - Rehabilitacija bez bijelih kuta (Ana Grubanović)
- listopad EXTRA - Moj Toni nikako nije mogao ukrotiti slova (Hana Konsa i Nikolina Škunca)
- studeni VEČERNJI LIST - Seminar u Podravskom suncu (M.V.)

ELITE - Biografija Goldie Hawn (Josip Jurčić)

2006.g.

- veljača VJESNIK - Teškoće u čitanju i pisanju nisu nepremostive (Sunčica Dolušić)
- ožujak VJESNIK - Čitanjem protiv nasilja i kriminala (Sandra Viktorija Antić)

U 2004.g., 2005.g. i 2006. godini Hrvatska udruga za disleksiju sve više se pojavljuje u radio - emisijama i televiziji, gdje medijski promovira saznanje o disleksiji i kako pomoći djeci s teškoćama čitanja i pisanja:

- HTV I program: Dobro jutro Hrvatska- pet puta, Latinica, Maja - talk show, Život uživo i Jezični sat
- HTV II program: Obiteljski vrtuljak, Nulti sat
- NOVA: vijesti, RTL- Eksploziv, OTV- Otvoreno jutro- mozaički program
- Hrvatski radio I program: Zašto tako (četiri puta), Obiteljski radio- Na kavici sa Sonjom i Hrvatski katolički radio- Kolaž, emisija za djecu.

Djelovanje na institucije i zakonsko uređenje problematike

- suradnja s Ministarstvom prosvjete i športa, (kasnije Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa)

6. veljače 1998. g. upoznajemo Zavod za školstvo i Ministarstvo prosvjete i športa RH o udruzi, edukaciji koju provodimo i izrazili smo želju za još većom aktivnosti i suradnjom s njima. Ministrica Ljilja Vokić, prof. odgovorila nam je da osobitu stručnu pozornost posvećuju problematici odgoja, naobrazbe i rehabilitacije djece i mladeži s teškoćama u razvoju. Zahvalila se na ponuđenoj suradnji i predložila da se za buduću suradnju obratimo Dubravki Šubić, prof. def., savjetnici u Upravi za programiranje, udžbenike i razvoj.

29. rujna 2000. g. pišemo Prosvjetnom vijeću

U rukama nam se našla Osnova za ustroj školstva Republike Hrvatske i želimo i mi iznijeti svoje mišljenje.

Hrvatska udruga za disleksiju pomaže osobama s posebnim potrebama i imamo za cilj upoznati širu populaciju s teškoćama djece u svladavanju čitanja i pisanja. Istraživanja pokazuju da u djece koja kreću u prvi razred ima 16% s teškoćama čitanja i pisanja a među njima 2-3% su izuzetno teške disleksije. To znači da u jednom razredu ima najmanje jedan učenik s tom teškoćom. Zato smo bili ponukani da osnujemo Hrvatsku udrugu za disleksiju u kojoj su članovi raznog profila: logopedi, psiholozi, defektolozi, fonetičari, učitelji, doktori, stručni suradnici u nastavi..... i roditelji djece kojima je potrebna naša pomoć.

Udruga ima za cilj upoznati populaciju s tim problemom, educirati učitelje kako bi olakšali djeci privikavanje na nov način rada i pripremili djecu na obrazovni sustav. Naši stručnjaci drže predavanja po osnovnim školama i učitelji s interesom prate naša izlaganja.

Mi se borimo za drugačiji pristup djeci s teškoćama čitanja i pisanja, za modificiran pristup, gdje bi se svakom djetetu individualizirano prilazilo. To su djeca s atipičnim razvojem, koja će stići ostalu djecu, samo im treba više vremena.

U Narodnim novinama od 1991. g. u članku 4. naznačeno je o individualiziranom pristupu djeci s teškoćama čitanja i pisanja. I to je teško provedivo i još uvijek ta djeca nemaju potpuno razumijevanje kod svojih učitelja, pa ih se smatra lijenim, zločestim,

Trebalo bi obavezno s djecom raditi u šestoj godini, pojačati rad u vrtićima ili uvesti obavezno "malu školu" svugdje, pa i u najmanje selo Hrvatske, u trajanju od godinu dana. Raditi s djecom i tada uočiti dijete koje će imati teškoće čitanja i pisanja, da bi se mogli posvetiti tom djetetu. Korisno bi bilo educirati odgajatelje u vrtićima i podučiti nastavnike na višim školama kako raditi s takvom djecom.

U prvom razredu treba približiti djeci usvajanje čitanja i pisanja, savladavanje matematike, upoznavanje s prirodom, prilagoditi im način rada i sredstva za rad. Prilaziti djeci u radu kroz igru, učestalije mijenjati aktivnosti (napraviti odmor unutar obrazovnog nastavnog sata).

Raditi na tome da i ta djeca razvijaju ljubav prema čitanju, raditi na njegovanju te ljubavi, jer je to osnova koja je kasnije bitna za usvajanje znanja a svi imaju na to pravo.

U nadi da pomažemo vašim stručnjacima u novom ustroju školstva, sa željom da se aktiviraju u istraživanju i snimanju postojeće situacije u našoj zemlji, pri tome uzevši u obzir gradsku i ruralnu sredinu, želimo vam puno uspjeha.

5. listopada 2000. g. dobili smo odgovor:

Primili smo Vaše prijedloge/ primjedbe na Osnove za ustroj školstva Republike Hrvatske. Radna skupina Prosvjetnog vijeća obradila ih je zajedno s ostalim prijedlozima / primjedbama, o njima će konačnu odluku donijeti Prosvjetno vijeće.

Ministarstvo prosvjete i športa i Prosvjetno vijeće zahvaljuju Vam na nastojanju da date i svoj doprinos boljem ustroju našeg školstva, s nadom da ćete i dalje biti aktivan sudionik unapređivanja školstva i obrazovanja Republike Hrvatske.

Potpis: predsjednik Prosvjetnog vijeća- prof. dr. sc. Hrvoje Vrgoč

Ministar prosvjete i športa – dr.sc. Vladimir Strugar

25. siječnja 2001. g. šaljemo pismo pomoćnici ministra gospođi Jovičić

Kako je 2001. godina proglašena "Godinom jezika", prema preporuci Europske udruge za disleksiju (European Dyslexia Association –EDA) koja objedinjuje tridesetak zemalja Europe i Amerike sa sjedištem u Bruxellesu, adresa Av. Charles Woeste 38 Bt 7, 1090 Brussels, Belgium, sa predsjednikom g. Robin Salter, dobili smo naputak da Hrvatska udruga za disleksiju- HUD, osnovana 1992. g, uputi Ministarstvu prosvjete i športa prijedlog o uključivanju u program 2001. godine projektom o razumijevanju i pomaganju u učenju hrvatskog jezika i stranih jezika, osobama koje imaju specifične teškoće (jezične), tipa disleksije i disgrafije. Treba napomenuti da djece s takvim teškoćama ima 10% školskog uzrasta. Ukoliko se ne respektiraju teškoće, njima je otežan cjelokupan proces učenja a javljaju se i dalekosežne negativne posljedice na razvoj ličnosti.

Europska udruga za disleksiju- EDA, nije samo uočila problem, već ga želi rješavati i prenositi iskustva na sve zemlje. Budući da je svaka zemlja specifična, potrebno je prilagoditi prevenciju i rad prema socio- kulturnim nivoima dotične zemlje.

Hrvatska udruga za disleksiju- HUD, kao udruga, ne može samostalno rješavati problem, već u zajednici sa Vašim Zavodom. Potrebno je načiniti strateški pravac u rješavanju tog značajnog problema, koristeći se iskustvom ostalih zemalja, uključujući se u međunarodni program "2001 godine jezika".

Predlažemo da Zavod za unapređivanje školstva, sa svojim eminentnim stručnjacima, koji se bave odgojem i obrazovanjem u predškolskoj i školskoj dobi, organizira sastanak sa predstavnicima članova HUD-a, u kojem su stručnjaci raznih profila a i roditelji djece s teškoćama toga tipa. Na temelju zajedničkih saznanja i zaključaka, osmislić se akcija koja će biti uključena u opći program Hrvatske u međunarodnoj godini jezika.

HUD ima video kazetu Language Shock- Dyslexia across cultures A Multimedia Training Pack for Learners, Parents and Teachers, koju je dobila od European Children in Crisis, 1998.g. U njoj se ističe problem disleksije a naročito je naglašeno kako dislektična djeca reaguju kada uče drugu stranu jezika. Preporučuje se da Ministarstvo koristi tu kazetu.

Udruga je uz suradnju sa Poliklinikom SUVAG i drugim stručnjacima, uputila Vašem Ministarstvu do sada dva projekta: 1994 g. za Phare program i drugi projekt 1999 g., gdje se zalaže za sustavno rješavanje problema djece sa specifičnim teškoćama tipa disleksije i disgrafije. Predlaže se permanentno usavršavanje stručnih kadrova putem seminara, radionica,..Nažalost, do današnjeg dana nismo dobili odgovor, niti smo bili pozvani da obrazložimo rezultate koji su dobiveni u anketi koja je prethodila projektu.

HUD je nevladina udruga i neprofitna organizacija i otvorena je za suradnju i rješavanje relevantnih problema.

Osobe sa teškoćama tipa disleksije i disgrafije, zakonom su zaštićene na temelju naše inicijative. Pod zakonskim aktom NN 23/1991 Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, tj. orijentacijskom listom vrsta i stupnjeva teškoća u razvoju, koja je sastavni dio Pravilnika u točki 3. Kad se radi o učenju stranog jezika, onda su za takvu djecu, ako nema adekvatnu stručnu pomoć teško premostive teškoće s kojima se suočava.

Mi surađujemo sa svim stručnjacima i ustanovama koje se bave problemom edukacije i rehabilitacije djece predškolskog i školskog uzrasta a najveći broj stručnjaka koncentriran je u Poliklinici SUVAG. Treba istaći da na prevenciji i rehabilitaciji djece koja imaju veće teškoće tipa disleksije i disgrafije rade stručnjaci raznih profila iz područja medicine, socijale i prosvjete. Zajedničkim radom mogu se sanirati teškoće. Edukacija stručnih kadrova objedinila bi takve stručnjake i dala bi niz smjernica za jedinstven pristup i rad sa takvom djecom. Za svakog pojedinca osigurao bi se tako adekvatan odgoj i obrazovanje u "2001 godini jezika".

Potpis: Nada Lovrić, prof. psiholog, Koordinator EDA

Sudjelovanje HUD-a na 25. školi pedagoga

Od 29. 3.- 31. 3. 2001. u Trogiru je održana 25. škola pedagoga na temu nove koncepcije hrvatskog školstva. Hrvatska udruga je sudjelovala i nakon toga, 10. 4. 2001. održan je sastanak na kojem su predstavnici HUD-a (Stanislava Leljak-Turžanski, Sanja Jusufbegović i Ljiljana Petrovski) i Zavoda za unapređenje školstva dr Zlatko Miliša, Vlado Luburić i Jakopović pobliže upoznati s problemom disleksije.

Sa zadovoljstvom smo prihvatili njihovu spremnost na suradnju.

Ljiljana Petrovski, prof. pedagog (Bilten broj 11)

Prosinac 2002. g. obaviještena je Vesna Bilić, pomoćnica ministra o održanom seminaru za školske knjižničare u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, u svrhu programa prepoznavanja djece s teškoćama u čitanju i pisanju. (Bilten broj 10)

24. lipnja 2004. g. kada smo doznali da se priprema novi Nacrt prijedloga izmjena Zakona o školstvu i promjene Pravilnika o upisu djece u prvi razred obratili smo se ministru doc. dr. sc. Draganu Primorcu pismom i prijedlozima oko školovanja djece s disleksijom po individualiziranom programu, državnoj maturi, zapošljavanju logopeda.(Bilten broj 13)

6. listopada 2004. stiže odgovor od Uprave za predškolski odgoj i osnovno obrazovanje

Poštovani! Zaprimili smo Vaše prijedloge za novi Nacrt prijedloga izmjena Zakona o školstvu kojim tražite da i logoped bude stručni suradnik u školama.

Međutim, moramo napomenuti da je Zakonom o osnovnom školstvu utvrđeno da je defektolog stručni suradnik u školi, pored pedagoga i psihologa, a logoped je također defektolog osposobljen za rad na Fakultetu za defektologiju, odnosno sada Edukacijsko- rehabilitacijskom fakultetu.

Pravilnik o stručnoj spremi i pedagoško- psihološkom obrazovanju učitelja i stručnih suradnika u osnovnom školstvu (Narodne novine, broj. 47/96) utvrđeno je da i logoped, kao i defektolog, može biti stručni suradnik u osnovnoj školi.

Kolektivnim ugovorom za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama utvrđeni su poslovi koje stručni suradnik defektolog treba obavljati u okviru svog radnog vremena. Logoped sukladno tome može raditi na otkrivanju i dijagnostici govorno- glasovne komunikacije, ali rehabilitacijski tretman je područje o kojemu skrbi zdravstvo.

Potrebu zapošljavanja određenog profila stručnog suradnika, s obzirom na potrebe učenika, utvrđuje ravnatelj škole.

Unatoč toga, zahvaljujemo na prijedlozima koje ćemo razmotriti pri donošenju novog zakona o osnovnom školstvu.

Potpis, pomoćnik ministra- Nenad Marković, prof.

6. svibnja 2005. g. pišemo ministru doc. dr. Draganu Primorcu i državnom tajniku za osnovno obrazovanje dr.sc. Neviu Šetiću o formiranju stručnog povjerenstva.

Cijenjeni gospodine ministre,

24. lipnja 2004.g Hrvatska udruga za disleksiju, kada je doznala da se pod vodstvom Ministarstva priprema promjena školskog sustava, poslala je pismo sa prijedlozima za prilagodbu u školskom sustavu, koji bi omogućili djeci s disleksijom uspješno školovanje.(Pismo se može naći na našim web stranicama www.hud.hr u Biltenu broj 13). Zamolili smo termin sastanka na kojem bi naša radna grupa iznijela prijedloge rješenja postojećih problema i metode provođenja. Do današnjeg dana nismo dobili odgovor.

Ovih dana smo doznali da je povjerenstvo osnovano i da u povjerenstvu za promjenu pravilnika o djeci s teškoćama u razvoju, u kome se raspravlja o promjeni članka 4 (koji govori o djeci s poremećajem glasovno-govorne komunikacije, a on obuhvaća i djecu s teškoćama čitanja i pisanja kojih je 10 % u školi) nema niti jedan logoped, a posebno nema predstavnika Hrvatske udruge za disleksiju. Molimo Vas da nas obavijestite o formiranom stručnom povjerenstvu i koji tip stručnjaka odlučuje o pravilniku a nisu upoznati s problemima populacije koju obuhvaća članak 4. Mi stručnjaci, kao i roditelji djece koja imaju disleksiju, ne želimo da se djeca s disleksijom diskriminiraju i stigmatiziraju po pravima, u odnosu na ostalu djecu s teškoćama u razvoju, koja su ipak zaštićena i obuhvaćena adekvatnim stručnim radom. Djeca s disleksijom to nisu, a na to imaju pravo poveljom UN (Konvencija UN o ljudskim pravima osoba s teškoćama čitanja i pisanja- 2002 g.) i UNESCO-a (Izjava u Salamanci o principima, stavu i praksi u obrazovanju učenika sa specijalnim potrebama i Okvirni program za rad u obrazovanju učenika s posebnim potrebama-1994 g.). Više o tome nalazi se na www.hud.hr Bilten broj 14.

Udruga učestvuje u velikom projektu pod nazivom Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama- Utvrđivanje problema čitanja i pisanja kod osoba s izrečenim odgojnim mjerama u Hrvatskoj, i po dosadašnjim rezultatima vidimo da u Domovima otvorenog i zatvorenog tipa veliki je postotak djece s disleksijom. Tamo nema niti jednog zaposlenog logopeda. I pri osnovnim školama ima mali broj zaposlenih logopeda. Roditelji, kao porezni obveznici koji plaćaju ovaj sustav, i struka, traže takav profil stručnjaka u školi, jer se tada radi na prevenciji poremećaja u ponašanju i na prevenciji školskog neuspjeha.

5. prosinca 2005. g. dobili smo odgovor kojeg potpisuje državni tajnik dr. sc. Nevio Šetić

Predmet: Pravilnik o osnovnoškolskom obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju

U svezi s vašim podneskom od 6. svibnja 2005. godine ministru doc. dr. sc. Draganu Primorcu kojim ste zatražili uključivanje vaših članova u povjerenstvo za izmjenu Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (Narodne novine, broj 23/ 91) izvješćujemo vas sljedeće.

Zahvaljujemo na vašoj inicijativi da se kao članovi Hrvatske udruge za disleksiju i disgrafiju uključite u izradi nacrtu prijedloga novog pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju te ćemo vas kontaktirati kada se započne njegova izrada.

14. veljače 2006. g. ukazujemo ministarstvu o načinu provedbe državne mature kod djece koja imaju disleksiju

n/r ministru doc. dr.sc. Draganu Primorcu

Hrvatska udruga za disleksiju pozdravlja inicijativu Vašeg Ministarstva da se obrati pozornost učenicima sa specifičnim teškoćama učenja (disleksiji, disgrafiji i diskalkuliji) u samom odgojno- obrazovnom procesu i načinima evaluacije učenikovih postignuća.

Čuli smo da je osnovano Povjerenstvo za utvrđivanje oblika provođenja državne mature, te Vas molimo da imate u vidu i posebne oblike provedbe državne mature kod ove populacije učenika.

Naglašavamo da u svijetu ovaj problem nije nepoznat, te da su mnoge zemlje izabrale individualiziran pristup u radu u osnovnim školama, srednjim školama s osobama s disleksijom, kao i sve oblike ispitivanja kod državne mature.

Predlažemo da u Povjerenstvu bude i osoba koja je dovoljno stručna i kompetentna davati prijedloge za sve oblike školovanja.

Članovi Hrvatske udruge za disleksiju su stručnjaci koji se bave identifikacijom, dijagnozom i rehabilitacijom djece s teškoćama u učenju, ali i provedbama odgojno- obrazovnog oblika rada (nove metodike i način učenja, preoblike građe i udžbenika za čitanje, novi način učenja matematike i td.), koje se mogu provoditi u osnovnim školama RH.

Premali je broj logopeda u osnovnim školama, o čemu smo Vas već i obavijestili ali se ipak zalažemo da barem svojim savjetodavnim radom pomognemo Vašem Povjerenstvu da izaberu najbolji oblik provjere znanja za ovu populaciju učenika.

Suradnja sa Ministarstvom zdravstva

22. studenog 2000. g. dobili smo poziv za radionicu „Zdravo partnerstvo za narodno zdravlje: Kako unaprijediti suradnju Vlade i nevladinih zdravstvenih udruga u cilju poboljšanja kvalitete i dostupnosti zdravstvenog sustava u Hrvatskoj?" Organizator radionice je Ministarstvo zdravstva u suradnji sa Odborom za rad, zdravstvo i socijalnu politiku Sabora RH, Ureda za udruge Vlade RH, te Školom narodnog zdravlja Andrija Štampar. Cilj sastanka je uspostava dijaloga i razmjena informacija između odgovornih nositelja zdravstvene politike u

Hrvatskoj i predstavnika nevladinih udruga koje djeluju u sektoru zdravstva. Potpis prof.dr.sc. Ana Stavljenić- Rukavina

12. siječnja 2001. g.

Predmet. Inicijativa za poboljšanje suradnje s udrugama građana

Poštovani, slobodni smo izvijestiti Vas da je Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske poduzelo inicijativu u smislu bolje i konstruktivnije suradnje s udrugama građana. Stoga Vas ljubazno molimo da nam dostavite sljedeće podatke o Vašoj udruzi: ime i prezime kontakt osobe, adresa, broj članova udruge, kratki sažetak djelokruga rada Vaše udruge.

Unaprijed se zahvaljujemo i radujemo budućoj suradnji.

S poštovanjem, ministar prof. dr.sc. Ana Stavljenić- Rukavina

21. studenog 2001. g. primili smo poziv na Drugi međunarodni seminar gdje se zajedno definirao prvi set indikatora kvalitete koji bi omogućili praćenje kvalitete u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, te olakšali praćenje kvalitete u sekundarnim i tercijarnim zdravstvenim ustanovama. Poziv je potpisao prof. dr. Stipe Orešković, direktor programa, OVP- Projekt zdravstvenog sustava

U veljači 2002. g. pokrenuta je inicijativa za boljom koordinacijom nevladinih organizacija koje rade za dobrobit djece u Republici Hrvatskoj, a zajednički su je pokrenule: Udruga za inicijative u socijalnoj politici, Savez društava Naša djeca, Mali korak, Djeca prva, Vijeće za djecu međunarodne organizacije UNICEF, UNESCO i UNHCR, Vladin ured za udruge, Ministarstvo rada i socijalne skrbi te Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.

Obavještavamo ih o projektu Izrada, primjena i vrednovanje modela edukacije učitelja i roditelja o problemu disleksije

18. veljače 2002. g. dobili smo odgovor od ministra mr. sc. Andre Vlahušića, dr. med. u kojem piše- ovim putem slobodni smo zahvaliti se na dostavljenom nacrtu projekta „ Edukacija i informiranje o disleksiji za roditelje dislektične djece“. Nadamo se da će ostvarenje projekta pomoći u ranom prepoznavanju disleksije od strane roditelja i nastavnika, pravovremenom upućivanju na terapiju i pružanju adekvatne pomoći djeci u učenju.

17. lipnja 2002. g. od ministra mr. sc. Andre Vlahušića, dr. med., primamo pismo o daljnjem nastavku suradnje s udrugama građana iz područja zdravstva i poziva na izradu priprema i oblikovanja međusobne suradnje, kao i prijedloga o načinima poboljšanja suradnje, koordinacije aktivnosti, prijedloge zajedničke strategije. Obavještava nas da Ministarstvo zdravstva raspolaže podacima da postoji oko 320 udruga koje su neposredno uključene u rješavanju problematike s područja zdravstva.

UNICEF- Ured za Hrvatsku, potpis Gordana Radonić, nas obavještava o DRAFT bazi podataka o udrugama za dobrobit djece

30. listopada 2002.g. UNICEF- Ured za Hrvatsku, informira nas o Udrugama koje rade za dobrobit djece

Poštovana,

Iako sa zakašnjenjem, želim Vam zahvaliti što ste u ime svoje udruge popunili anketni upitnik objavljen u Sponi, a u svezi potrebe za povezivanjem udruga koje rade za dobrobit djece u Hrvatskoj.

U uredu UNICEF-a primili smo 109 popunjenih upitnika, pa Vam šaljem kratku analizu mišljenja i prijedloga koje ste na taj način izrazili. Inicijalna skupina u čijem su sastavu predstavnici vladinih i nevladinih organizacija raspravljala je o rezultatima ankete i dala mišljenje o daljnjim koracima. Prema tim prijedlozima organizirat ćemo tijekom studenog i prosinca neke aktivnosti, a predviđeno je da bi se zajednički skup nevladinih udruga koje rade za dobrobit djece mogao održati tijekom Dana udruga u prosincu.

O tome ćemo Vas detaljnije izvijestiti i uputiti pozive čim budu izvršene potrebne pripreme.
Potpis Tanja Radočaj

U prilogu smo dobili analizu mišljenja iz kojih izdvajamo:

Koje bi vaše interese ili potrebe mogla/ trebala zadovoljiti takva koordinacija udruga?

- međusobno informiranje o radu, iskustvima i financijskim izvorima- 41
- zajedničko utjecanje na državne strukture i promjenu propisa- 42
- razmjena novosti iz zemlje i svijeta od interesa za djecu- 14
- dogovaranje o metodama evaluacije programskih aktivnosti udruge- 9

Koju razinu povezivanja smatrate poželjnom?

- postojanje i regionalnih i nacionalne mreže- 86
- nacionalna mreža- 16

Koji bi oblik koordinacije bio najprihvatljiviji?

- izabrano predstavničko tijelo svih udruga koje rade za dobrobit djece- 53
- zajedničke akcije radi rješavanja nekog pitanja (kratkoročno povezivanje)- 31
- neformalna mreža više udruga koje se izmjenjuju u ulozi koordinatora- 21

Tko bi po vašem mišljenju, trebao biti nositelj logističkih aktivnosti (pozivi, organizacija sastanaka)?

- Vladin ured za udruge- 20
- UNICEF- 13

3. prosinca 2002. g. stigao je poziv za Regionalni sastanak udruga koje rade za dobrobit djece. Nevladine organizacije koje djeluju u zemljama Srednje i Istočne Europe osnovale su, u suradnji s UNICEF-om, Regionalnu mrežu za djecu, čija je osnivačka skupština održana u Sarajevu u lipnju 2002. g.

6. veljače 2003. g. dobili smo sažetak dosadašnjih rasprava, gdje se vidi da 2001. i 2002. godine pokreću inicijativu na međunarodnoj razini za boljim povezivanjem i zajedničkim djelovanjem udruga koje rade za dobrobit djece. Na regionalnih sastancima u Rijeci, Osijeku, Splitu i Zagrebu sudjelovalo je oko 70 predstavnika udruga. Tada je i kompletiran adresar udruga koje rade za dobrobit djece. U privitku smo dobili i sažetke dosadašnjih rasprava o osnivanju mreže ili koordinacije udruga, njihove prednosti i nedostatke.

Suradnja sa stručnim aktivom logopeda i defektologa-stručnih suradnika osnovnih škola

Na inicijativu predsjednice aktiva logopeda osnovnih škola prof. Željke Butorac, krajem veljače 2002. g. u OŠ Nikole Tesle, održano je predavanje o dijagnostici i terapiji dislektičnih

poremećaja. U provedenoj anketi ispitani smatraju da se postojeće stanje može unaprijediti kroz:

- akademsku edukaciju učitelja o disleksiji i disgrafiji tijekom školovanja
- permanentno stručno usavršavanje učitelja i roditelja o navedenim teškoćama
- usklađivanje obrazovnih programa s razvojnim mogućnostima djece pojedinog uzrasta kao i međusobno povezivanje programa različitih obrazovnih područja.

Sanja Jusufbegović i Miroslava Šoštarić- Peklar, prof. psiholozi (Bilten broj 9)

Ministarstvo rada i socijalne skrbi, ministar Davorko Vidović

29. travanj 2003. g. (Bilten broj 11)

obavijestio nas je o izglasavanju Zakona o nagradi za promicanje prava djeteta.

15. svibanj 2003. g. informira nas o konačnom prijedlogu

- Zakona o humanitarnoj pomoći
- Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rada
- Zakona o nagradi za promicanje prava djeteta
- Zakona o socijalnoj skrbi
- Zakona o pravobranitelju za djecu
- Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima

23. svibnja 2003. g. obavijestio nas je o nacrtu prijedloga Zakona o ravnopravnosti spolova

5. lipnja 2003. g. o usvajanju u Hrvatskom saboru

- Zakona o pravobranitelju za djecu
- Zakona o humanitarnoj pomoći.

1. listopada 2003. g. dobili smo pismo iz Kabineta ministra toga ministarstva

Poštovani, tijekom protekle godine, Ministarstvo rada i socijalne skrbi vam je slalo brojna pisma, sažetke i informacije o zakonodavnim aktivnostima i strategijama koje je Ministarstvo predstavljalo Hrvatskom Saboru. Spomenute edukativne aktivnosti poduzimane su s ciljem osiguranja korisnih, neophodnih i ažurnih informacija za javnost. Naša je želja da vam i u budućnosti pružamo sve neophodne i točne informacije, stoga vas u tu svrhu molimo da izdvojite dio svog vremena kako bi ispunili ovu anketu, te nam je, čim prije budete u mogućnosti pošaljete. Ured za odnose s javnošću

Anketa je imala 13 pitanja, popunili smo je i poslali.

Lipanj 2004. g. poslali smo pismo Gradskom uredu za prosvjetu, Božici Šimleši

Sa zadovoljstvom Vas možemo obavijestiti da smo održali dvodnevni Seminar o disleksiji u Dubravi. U osnovnoj školi Vjenceslava Novaka (19.2. i 20.2.) prisustvovalo je 145 sudionika iz sedam osnovnih škola, u osnovnoj školi Marija Jurić Zagorka (26.2. i 27. 2.) 88 sudionika iz tri osnovne škole. Prisutni su sa zanimanjem pratili predavanja, i u anketi koju smo proveli na kraju seminara, pohvalno su reagirali. Pozivaju nas da opet dođemo sa novim temama.

Na zahtjev ravnatelja osnovnih škola i liječnika školskih timova predloženo je da gradski ured organizira Savjetovanje za ravnatelje i stručne suradnike osnovnih škola grada Zagreba. Gospođa Karmen Brčić je puno napravila u organizaciji seminara, bila glavni organizator i pomogla da je seminar posjećen u velikom broju.

10. ožujka 2005. g. održan je Okrugli stol u organizaciji Gradskog ureda za zdravstvo, rad i socijalnu skrb i Gradskog ureda za obrazovanje i šport. Na Okruglom stolu na temu Disleksija u školske djece zaključeno je da osobe koje rade s tom djecom, ne znaju što je disleksija i nisu educirane za rad s njima. Kako Hrvatska udruga za disleksiju ima višegodišnje iskustvo u edukacijama, predložili smo da zajedno s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom držimo kontinuirani program edukacije po školama i taj prijedlog smo poslali na adresu pročelnika dr. Zvonimira Šostara, dr. med. Tihomira Majića, dr. med. Mirne Kontrec, mr. sc. Ivice Lazanja i Vande Bazmenjak

11. lipnja 2005 g. Savjetovanje- državna pravobraniteljica za djecu Ljubica Matijević-Vrsaljko odazvala se našem pozivu i aktivno je sudjelovala, zainteresirano je slušala i odgovarala prisutnima na pitanja.

Obraćamo se i roditeljima da im pomognemo:

Što bi roditelji trebali znati?-mr.sc. Tonka Čavlek, dr.med. (Bilten broj 5)

Pismo roditeljima djece s disleksijom- Karmela Krušlin, roditelj (Bilten broj 5)

Projekti

- Izrada, primjena i vrednovanje modela edukacije učitelja i roditelja o problemu disleksije (od 2002.g.)
- Publiciranje i distribuiranje priručnika, plakata, letka i interaktivnog priručnika na CD- u o disleksiji i sličnim teškoćama
- Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama- utvrđivanje problema čitanja i pisanja kod osoba s izrečenim odgojnim mjerama u Republici Hrvatskoj (zajedno sa Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom) od 2004. g.
- sa Aktivom stručnih suradnika i defektologa angažirana je na projektu pod nazivom Otkrivanje disleksije kod 9 000 učenika OŠ i edukacija njihovih učitelja i roditelja
- Kreativno učenje- uz interaktivni CD za disleksiju. On obuhvaća djecu i mlade, i pomaže im u dopunskom školskom programu. Zamislili smo tri CD-a za dob od 6-8 godina, 8-10 godina i 11-14 godina. Prvi je već u radu uz financijsku potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, INA-e, Plive i Kandita.
- Prvi adresar logopeda i defektologa u Republici Hrvatskoj. Prikupljeni materijal obuhvaća grad Zagreb i 132 grada u Hrvatskoj, 756 zaposlenih logopeda i defektologa. Na tih 48 stranica nalazi se izuzetno vrijedan materijal.
- od početka ove školske godine krenuli smo u projekt pod nazivom Jednodnevni seminar za vrtić, kao prevencija disleksiji i disgrafiji uz financijsku potporu Grada Zagreba- Gradskog ureda za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje

Suradnja s drugim udrugama:- HKD- skupina za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom; HLD; Aktivom stručnih suradnika i defektologa sjeverne Hrvatske

Međunarodna suradnja: EDA nam šalje redovito novine EDA NEWS gdje je povremeno pisalo i o našoj udruzi, dobivamo Deutschland Zeitschrift Fur Legasthenie und Dyskalkulie iz Hannovera; Legasthenie news- Dyslexia iz Klagenfurta; Bilten društva Bravo; Hrčak- Hrvatsko čitateljsko društvo; EDA nam je poslala videokazete pod nazivom: Me and Einstein too, Language Shock- Dyslexia across Cultures i Disleksija iz programa BBC-a i prezentirali smo ih u našim aktivnostima; prof psiholog Nada Lovrić u knjizi International Book of Dyslexia (Second Edition) napisala je cijeli odlomak o RH; 2002.g. aktivno smo učestvovali na Konferencija u Budimpešti. Hrvatska udruga za disleksiju bila je predstavljena sa dva člana i prezentirali smo rad HUD-a na izložbenom dijelu, izložili smo plakat, CD-e, letke i Bilten. Uspostavljeni su novi kontakti s drugim udrugama, kao i stručnjacima koji su imali svoje radove na konferenciji. Nekoliko ih je prevedeno i tiskano u Biltenu broj 12 i broj 13. U knjizi Rights of Dyslectic Children, autori: Marta Bogdanowicz i H. Alan Sayles, tiskali: Harmonia, Gdansk 2004, uredila EDA, upoređuju se stavovi prema djeci s teškoćama čitanja i pisanja i odnos učitelja prema njima u državama Europe. HUD je ispunio upit o stavu djece s disleksijom u RH, koji je pomogao u nastanku ove knjige.

8. rujna obilježava se Međunarodni dan pismenosti i Hrvatsko čitateljsko društvo obilježilo je taj dan, Godine 1999. g. smo bili nazočni a 2005.g. smo prisustvovali na 14. europskoj konferenciji o čitanju, oboje je održano u Zagrebu.

Članstvo: Od samog osnutka 1992.g. učlanjeni smo u European Dyslexia Associationi i plaćali smo istu članarinu, ali se to promjenilo i sada plaćamo članarinu po broju naših članova, znači osnovnu članarinu 120 E i 0.25 E za svakog člana.

Članarina za HUD je 100 kn (umirovljenici 50 kn). HUD ima 290 članova iz cijele RH, stručnjake raznih profila i velik broj roditelja. Na žalost, više od polovice članova ne plaća članarinu.

HUD zahvaljuje članovima udruge na aktivnostima, a posebno doc. dr. sc. Mirjani Lenček i logopedu Željki Butorac, prof., koje su održale veliki dio predavanja i seminara a aktivne su na projektima kao autorice i izvoditeljice.

Logoped Stanislava Leljak- Turžanski, prof., obnaša dužnost predsjednice od 1998. g.

BILTEN IZDAJE:

Hrvatska udruga za disleksiju
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet,
Zagreb, Kušlanova 59a

Urednica: Stanislava Leljak-Turžanski, predsjednica

Uredništvo: Ružica Lončar, dopredsjednica

Gordana Baričević

Nada Lovrić

Emica Farago

Ljiljana Petrovski

Ana Kalčić

Dragica Slavić

Mirjana Lenček-Vancaš

Izlazi 2 puta godišnje. Naklada 300 primjeraka.

BILTEN JE BESPLATAN

HUD

Hrvatska udruga za disleksiju
Kušlanova 59a, 10000 Zagreb

tel: 01/2338-022, fax: 01/2333-360
091/568-1009

(dežurstvo srijedom od 18 do 19 sati)

žiro račun 2390001-1100134271

web stranica: www.hud.hr na kojoj postoji forum gdje možete uputiti svoja pitanja